

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ЗАСОБИ В ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

КОВРОВ А.В., ПРОГУЛЬНИЙ В.Й., ШИРЯЄВА Н.Ю.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Сьогодні велика увага приділяється глибинним процесам інформатизації сучасного суспільства. В свою чергу, загальна інформатизація істотно вплинула на навчальний процес в тому числі і в нашій академії, де завдяки використанню інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) дозволило піднятися нам на якісно новий рівень. При цьому використання ІКТ в навчальному процесі виступає не самоціллю, а педагогічно виправданим підходом, який дозволяє отримати суттєві переваги у порівнянні з традиційними технологіями організації навчального процесу, значно підвищити ефективність навчального процесу під час самостійної роботи студентів, на лекціях, лабораторних, практичних і семінарських заняттях. Основними напрямками застосування ІКТ в навчальному процесі є: управління навчальним процесом в академії; використання методичних і дидактичних матеріалів (презентації, зображення, анімація тощо), а також педагогічних програмних засобів; цілеспрямований самостійний пошук потрібної інформації у мережі Інтернет; використання web-ресурсів навчального призначення (дистанційне навчання, масові онлайн курси); використання хмарних технологій для збереження навчальної інформації; забезпечення комунікації між студентами та викладачем; використання різних форм контролю навчальних досягнень студентів; проведення олімпіад, вебінарів, інших форм навчальної та наукової діяльності.

Управління навчальним процесом в академії. Процеси планування, організації та контролю в центрі організації освітнього процесу регламентуються та реалізуються за допомогою цифрових інструментів Google, програми MS Excel, ліцензійної програми Unichack та Strikeplagiarism.com.

Формування штатного розкладу, навчальних та робочих навчальних планів, планування та облік навчального навантаження, розклад занять, багато іншої аналітичної інформації центру організації освітнього процесу формується за допомогою програм MS Excel, MS Word та онлайн додатків Google Таблиці, Google Документи, Google Keep, Google Календар.

ЦООП через офіційний веб-сайт Одеської державної академії будівництва та архітектури забезпечується інформування учасників освітнього процесу про: телефони гарячої лінії для звернення студентів з питань навчального процесу; графіки консультацій та ліквідації академічних заборгованостей; розклад занять; розклад сесій; рейтинги студентів; зміни в графіку навчального процесу.

Реєстрацію студентських квитків та дипломів здобувачів навчальний відділ забезпечує через сервіс Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

Навчально-методичний відділ ЦООП забезпечує вільний доступ до електронних документів: проектів освітніх програм (громадське обговорення); перелік освітніх програм; електронний банк дисциплін вільного вибору.

Ліцензійні та акредитаційні процеси, які реалізує відділ ліцензування та акредитацій ЦООП, забезпечуються скан-копіями офіційних документів: ліцензії та сертифікати; відомості самооцінювання освітніх програм; висновки галузевих експертних комісій (ГЕР); висновки експертних комісій; рішення про акредитацію.

Відділ моніторингу та якості освіти ЦООП за допомогою цифрових інструментів Google Meet контролює відвідуваність студентами занять та аналізує якість трудової дисципліни викладачів. Результати перевірок щотижня аналізуються на нараді директорів інститутів. Створено електронну базу звітів (скрін-шотів) занять викладачів. За допомогою Google Forms проводиться опитування учасників освітнього процесу.

Академічна доброчесність забезпечується за допомогою ліцензійних програм Unicheck та <https://plagiat.pl/>, що використовує академія, але процедура, яка наведена в «Порядку перевірки академічних робіт та наукових текстів на плагіат» не працює. Це питання до відділу моніторингу та якості освіти, який є відповідальним за проведення цієї роботи в академії.

Використання методичних і дидактичних матеріалів. Сьогодні доволі розповсюдженими є заняття із застосуванням мультимедійних засобів, а навчальні презентації часто стають невід'ємною частиною викладу нового матеріалу. Викладач за допомогою мультимедіа в аудиторії отримує потужний інструментарій для представлення навчальної інформації в різній формі (графіка, анімація, звук, відео), самостійно визначає послідовність та форми викладу матеріалу. Використання електронних презентацій при проведенні лекційних та практичних занять за допомогою «MS Power Point», демонстрація науково-популярних фільмів за темами дисциплін має широке поширення.

Одним з напрямів у навчально-методичній роботі є створення віртуальних лабораторних робіт. Суть їх полягає в електронній імітації лабораторної роботи, в процесі якої студент за допомогою комп'ютера виконує всі операції, які проводяться в лабораторії: знімає та записує показання, змінює параметри процесу, будує графіки, проводить обробку та аналіз результатів своїх «досліджень». Такі роботи значно дешевші у реалізації, ніж традиційні та можливостей тут значно більше. Крім того, це є особливо актуальним в період дистанційного навчання, так як доступ в цей час до лабораторної бази ЗВО обмежений. Поточний або підсумковий тестовий контроль знань студентів

нерідко відбувається за допомогою програм, які створені викладачами кафедр. Для створення тестових завдань використовуються Google Форми в інтернет-сервісі для освіти Google Classroom та модуль Тест в освітній платформі Moodle. Викладачі Академії протягом 2022-2023 н.р. проходять безкоштовне навчання за програмою «Цифрові інструменти Google для освіти». Що стосується іспитів, то їх доцільно проводити в класичному варіанті - в аудиторії чи дистанційно, тому що іспит це продовження навчання, а саме його заключний етап і живе спілкування викладача зі студентом дозволяє більш об'єктивно оцінити його знання.

Використання хмарних технологій для збереження навчальної інформації. Значна роль у цьому питанні належить бібліотеці академії. У зв'язку з дистанційним навчанням у бібліотеки виникла необхідність по-новому вирішувати питання про якість та способи отримання та надання навчальної інформації студентам. Бібліотека працює в інформаційно-бібліотечній системі «Unilib». На даний час всі бібліотечні процеси цієї системи, включаючи книговидачу, повністю автоматизовані. Обсяг електронного каталогу становить понад 160 тис. записів. Для дистанційного доступу до повнотекстової науково-методичної літератури бібліотекою створено електронну базу методичних вказівок, що налічує 3801 електронну версію. Алгоритм дистанційного пошуку та вільного доступу для скачування всіх методичних вказівок читачі можуть знайти на сторінці «бібліотека».

Методичне забезпечення освітніх компонентів розміщені на Google дисках викладачів, Google Classroom викладачів. Навчально-методичні комплекси дисциплін розміщено на Google дисках кафедр. В Академії створений репозиторій, який складає 8862 документи.

Забезпечення комунікації між студентами та викладачем. Проведення занять в дистанційному форматі здійснюється за допомогою цифрових інструментів онлайн зв'язку Google Meet або Zoom. Методичне забезпечення по освітнім компонентам, які читаються в семестрі, викладач розміщує в Google Classroom або Moodle, використовуючи посилання на Google диск кафедри. Студенти після реєстрації в цих освітніх сервісах можуть користуватися методичними матеріалами, висилати на перевірку індивідуальні роботи та отримувати результати їх виконання, виконувати тестові та інші завдання. Іншими словами, Google Classroom та Moodle є інструментами спілкування викладачів зі студентами, тому обов'язково їх використання в навчальному процесі в період дистанційного навчання.